Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 20, 1983 No. 178. VOL. XC.

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА ЗАЦІКАВЛЕНА МАНІФЕСТАЦІЄЮ

Вашінгтон. — Як повідомляє Пресова Служба Крайового Громадського Комітету, досі вже 19 представників різних важливих засобів масової інформації виявили зацікавлення передавати інформації про річницю Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, а зокрема про зв'язану із цим маніфестацію українців у Вашінгтоні в неділю, 2-го жовтня ц.р.

Серед тих представників американських засобів інформації є такі важливі як щоденник „Ю-Ес-Ей Тудей" журнал „Тайм", агентства Ассошіейтед Пресс, Ройтерс, Юнайтед Пресс Інтернешенел, Геннет, газети концернів Герст та телевізійні програми „Фейс де Нейшен", „Тудей" і „МекНіл-Лерер Ріпорт".

Як інформує Андрій Білик голова Пресової Служби КГК у Вашінгтоні, усі засоби масової інформації відгукнулися після отримання відповідного пресового повідомлення про Великий голод і бажали мати більше інформацій про маніфестаційне вшанування жертв Великого голоду в дні 2-го жовтня ц.р.

У зв'язку з таким великим зацікавленням американського журналістичного світу А. Білик уважає, що було б великим соромом для цілої української спільноти не показати своєї єдности і масової участі у столиці ЗСА в неділю, 2-го жовтня.

Видвигнено концепцію „Лінґвициду" на науковому форумі

Монтреаль, Кве. (ОУПС-УІБ). Видвигнена вперше в Рапорті Королівської комісії Канади в 1967 році концепція лінгвициду (мововбивства) як міжнародного злочину й пізніше опублікована в англійській мові Українським Техніно-Господарським Інститутом (УТГІ) в Мюнхені у формі окремого видання п.з. „Лінгвіцид" (1976) авторства проф. Ярослава Рудницького, знаходить ширше зацікавлення в міжнародних наукових і політичних колах.

Листом із 23-го серпня ц.р. директор Міжнародного інституту голокосту і геноциду в Тель Авіві, проф д-р Ізраель Чарні, повідомив проф. Рудницького про остаточне прийняття його концепції до друку в збірній праці п. н. „Міжнародне порозуміння, інтервенція й запобіжність у справах геноциду" та попросив українського вченого про ближчі біографічні дані з окремою увагою до праць про лінгвіцид.

На недавньому Світовому Конгресі філософії в Монтреалі справа „лінгвіциду" виринула на сесії, присвяченій 35-річчю Універсальної Декляраціі Прав Людини ОН з 1948 року. Декан правничого факультету МекГіл університету, д-р Джан Ґамфрі, провів окрему дискусію з проф. Рудницьким на тему гено-й лінгвіциду й виявив бажання глибше поцікавитися концепцією „мововбивства" в зв'язку з клявзулею про „свободу мовлення" та й „комунікації" в згаданій Декляраціі ОН.

Щоб зацікавити німецький науковий світ цією справою, проф. Рудницький включив слово „лінгвіцид-мововбивство" в найновіше (друге) видання „Українсько-німецького словника", перекладаючи його німецьким новотвором „Лінгвіціг) (стор. 1498). Як відомо, цей словник за редакцією З. Кузелі й Яр. Рудницького саме появився друком у престижевому німецькому науковому видавництві „Отто Гаррассовіц" у Вісбадені, Західня Німеччина.

У ЧИКАҐО ВІДБУЛАСЯ КОНВЕНЦІЯ ОУЄБЦ

ПАСТОР Я.ПАПРОЦЬКИЙ ОЧОЛИВ ОБ'ЄДНАННЯ

Чикаго, Ілл. (Д. Марійчук). — Тут у Молитовному домі української баптистської церкви в днях 2-4-го вересня відбулася 38-ма Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков у ЗСА.

Великий Молитовний дім був заповнений делегатами й гістьми від Тихого до Атлантійського океанів, з Канади й з Польщі. Особливим благословенням для Конвенції правила молодь, яка становила до 50 відсотків учасників Конвенції. Співав хор молоді, жіночий хор і загальні хори із церков Об'єднання.

Гасло Конвенції „Кожен віруючий — місіонер", правило за надхнення і напомин, що місією є спасіння та визволення українського народу. Головними промовцями були — дотеперішній голова Об'єднання — пастор Володимир Домашовець, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, яке об'єднує українських баптистів у світовому маштабі, пастор Олекса Гарбузюк, голова Тихоокеанського Об'єднання пастор Валерій Рожок, відомий баптистський діяч Канади пастор Йосафат Іваськів та інші. Не прибув на Конвенцію пастор Георгій Вінс тільки тому, що викликаний був в інше місце у справах Закордонного Представництва Ради Церков Євангельських Християн Баптистів — переслідуваної Церкви Христової за Залізною завісою. У своїх глибоких проповідях промовці з надхненням, беручи за зразок місію Христа, вказували на місію Церкви Христової та закликали до практичного виконування великого доручення і великих завдань — місії спасіння душ.

У п'ятницю, 2-го вересня, відбулися наради Управи Об'єднання, на яких накреслено напрямні діяльности Конвенції та Об'єднання.

Пастор Я. Папроцький

Увечорі було офіційне відкриття Конвенції з проповідями пасторів В. Рожка та Івана Барчука. Останній у своєму надхненному слові „Наша місія" вказав на завдання Христової Церкви

У суботу вранці відбулися ділові наради під проводом пастора В. Домашовця, в які ввійшли звіти президії Об'єднання, пляни діяльности на майбутнє та напрямні місії — боротьби з безбожжям, яке Москва накидає Україні.

На післяобідній сесії прийнято резолюції, в яких засуджено комуно-московський уряд за переслідування Церкви Христової в Україні, за збиття корейського літака, за штучно створений голод в Україні в 1932-33 роках, і затверджено спеціяльного листа до президента Роналда Регена. В інших резолюціях закликається церкви до більше горливої місії та поглиблення щоденного духовного життя віруючих — до добрих діл.

На цій же пленарній сесії обрано нову Управу Об'єднання, яку очолив пастор Ярослав Папроцький з Філядельфії. До Управи ввійшли пастори: В. Домашовець, заступник голови, Дмитро Марійчук, секретар, д-р Микола Брич, заступник, Михайло Якубович скарбник, Павло Пасічник, заступник, Богуслав Штурма, член Управи та пастори Овдій Хрипчук і Володимир Савчук, кандидати. Пастор О. Гарбузюк залишився генеральним секретарем і координатором діяльности Об'єднання.

У суботу увечері відбулось велике зібрання молоді, на яке був запрошений заступник головного предсідника Українського Народного Союзу, колишній дорадник президента ЗСА, д-р Мирон Куропась з дружиною. Гість своїм привітом від Головного Уряду УНС зворушив усю Конвенцію, а особливо молодь. Присутність д-ра Куропася і його дружини, їх високий

(Закінчення на стор. 3)

НОВА „МІС СОЮЗІВКА"

У суботу, 17-го вересня, в рамках Дня УНСоюзу на 29-ту з черги „Міс Союзівку" п'ятичленне жюрі обрало 20-річну Галину Волянську з Монтреалю, Кве. Першою дружкою стала Оксана Л. Вербовська з Ню Йорку, а третьою Люба Кушнір з Вотервліту Н.Й. Подробиці про цю та інші імпрези на Союзівці минулого „вікенду" будуть подані в наступних числах „Свободи".

„Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" експонуватимуться у Вашінґтоні

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. Волянська). У рамках відзначування Українського голокосту під час Меморіяльного Тижня у Вашінгтоні, туди, до столиці Америки перевезено з Українського Музею в Ню Йорку виставку „Втрачені Архітектурні Пам'ятки Києва" для експонування в Рассел ротонді, Сенат, ріг Делевар і Констітюшен авеню, під час усього тривання названого Тижня, від неділі 25-го вересня до неділі 2-го жовтня включно.

Про це розповіли в редакції „Свободи" Наталія Даниленко, заступниця голови Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, заступниця голови Союзу Українок Америки, вона як керівник виставкової комісії КГК відповідальна за цю виставку, і друга гостя Марія Шуст, директор Українського Музею в Ню Йорку.

На одногодинній розмові з редакторами щоденника гості пояснили якраз відповідність такої експозиції у час тривання Меморіяльного Тижня, як і цінність іншої виставки документів і публікацій про Великий голод, зі збірки Гарвардського університету, упорядкованої д-ром Джеймсом Мейсом, відомим знавцем доби Великого голоду в Україні, який досліджує джерела українського голокосту для книги проф. Роберта Конквеста і теж працює над монографією про Великий голод сам. Виставка голодових матеріялів відбудеться теж від неділі, 25-го вересня, до неділі 2-го жовтня; розміщено її в Кеннон ротонді (Палата Репрезентантів) при Інлепенденс і Ню Джерзі авеню.

Під час відвідин Головної Канцелярії УНС і редакції „Свободи" представниці Українського Музею в Ню Йорку, його директор Марія Шуст (зліва) і заступниця голови СУА Наталія Даниленко (справа), з головним касиром УНС Уляною Дячук.

Виставку „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва", що її відкриття у Вашінгтоні уможливили заходи працівника Сенату, відомого молодого українсько-американського діяча, головного радного УНС Евгена Іванціва, спонзорує республіканський сенатор з Ню Йорку, відомий прихильник українців Альфонс Д'Амато.

Розміщення обох виставок дуже вдале — якраз праворуч і ліворуч від Капітолю, симетрично на обох боках, а багатство експонованих матеріялів на виставках значно поширить знання відвідувачів цих експозицій про найтрагічніший період в українській історії новіших часів — вимореня голодом до 10-ти мільйонів українських хліборобів, які довгими десятиліттями вміли прохарчувати не тільки себе, тобто Україну, разом з займанцем її Росією, але й усю Европу. Це був мирний час, бо якраз 10 років після утворення СССР (рік 1922). Все це ділялося в Україні окупантом з політичних спонук, щоб розправитися з українцями за самостійницькі тенденції, за „український буржуазний націоналізм".

„Під впливом давніх пропагандивних інформацій, — казала Н. Даниленко, — в деяких західніх політичних і неполітичних колах ще й досі поширені погляди, що ця величезних розмірів трагедія в Україні 50 років тому була наслідком

(Закінчення на ст. 4)

ВІДБУДЕТЬСЯ ВІДКРИТТЯ ПАРКУ ЖЕРТВАМ БАБИНОГО ЯРУ

Денвер, Коло. — Довго плянований великий парк у пам'ять 200,000 жидівських, українських та інших жертв німецького народовбивства в часі Другої світової війни буде святочно відкритий в неділю, 2-го жовтня ц.р., о год. 2-ій по полудні.

Парк Бабиного Яру, що вміщається тут на 27-ох акрах землі, був задуманий ще у 1971 році. Українська група включилася у плянування у 1980 році і від того часу допомагала працею та грошовою збіркою до його завершення. З того приводу президент фундації Парку Бабиного Яру в Денвері, жидівський активіст Елен Дж. Ґасс, підкреслює, що значення того парку не є у підкреслюванні лише жидівських прав, але взагалі людських прав.

У парку знаходиться амфітеатр, в якому можуть відбуватися різні церемонії, концерти та інші імпрези, пам'ятник у формі зірки Давида і лісок споминів, в якому посаджено 100 цвітучих диких яблунь, як живий пам'ятник для всіх чоловіків, жінок, і дітей, що загинули в Бабиному Ярі. В осередку уваги парку є вузький міст, що провадить у яр. Міст, зроблений із дерев'яних паликів, має нагадувати сільські вози, якими везли жертви нацистського морду до Бабиного Яру. На обидвох кінцях мосту поставлено гранітні камені на яких будуть написи у трьох мовах: англійській, гебрейській та українській. Напис в англійській мові звучить: „У пам'ять усіх, що згинули в Бабиному Ярі, Київ, Україна, СССР, вересень 29, 1941 — листопад 6, 1943".

Як відомо, в Бабиному Ярі згинуло 70,000 українців, серед яких було багато відомих українських літераторів, журналістів та політичних діячів з часів Другої світової війни. Старання українського комітету, щоб це визнано у створенні пам'ятника жертвам нацистського морду увінчалися повним успіхом.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД рішив таки продати Іракові п'ять військових джетів. Західні держави і арабський світ побоюються, що цей факт причиниться до зміцнення воєнної дії між Іраком і Іраном. ЗСА, Велика Британія і Західня Німеччина апелювали до французького уряду не продавати цих літаків, але їхні намагання не увінчалися успіхом.

ОДИН ІЗ ВИСОКИХ еспанських генералів, Фернандо Сотерас Касамайор висловив свою опінію на тему військовиків, які брали участь у військовому перевороті проти уряду в 1981 році, називаючи їх джентельменами, які діяли з патріотизму. За цей його погляд, який він дав у інтерв'ю для одного із еспанських щоденників, генерала звільнили з його високого посту.

УРЯД АФГАНІСТАНУ видалив двох американських дипломатів з амбасади ЗСА в Кабулі, називаючи їх шпигунами. Про це повідомило радіо в Кабулі, інформуючи також, що обидва урядники амбасади ЗСА роздавали летючки проти уряду. В травні цього року видалено іншого американського дипломата, закидаючи йому продаж порнографічної літератури.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК усіх цивільних працівників в Бельгії продовжується далі і це примусило усі більші летунські лінії спрямовувати свої прилети до інших, сусідніх з Бельгією країн. Одинокий потяг, який страйкуючі перепустили був із паломниками, що поверталися з поїздки до Люрду. Уряд не спроможний вияснити причини продовження страйку тому, що заявив свою готовість піти на домагання страйкуючих.

ПОЛЬСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО інформацій заборонило чужинецьким журналістам передавали телефоном будь-які повідомлення підпільних організацій та рухів, які подають інформації, що можуть нарушувати „порядок і право". Хоча в забороні не сказано нічого про „Солідарність", ясним є, що новий закон спрямований проти підпільних інфромацій цієї організації.

З УВАГИ НА ЗІСТРІЛЕННЯ корейського літака відносини поміж ЗСА та СССР напружилися навіть у спорті. Пляновані на листопад змагання кошиківки поміж совєтською дружиною і сімома дружинами американських університетів, що мали відбутися на американському терені, відкликано на прохання організаторів. Також стоять під знаком запиту змагання гокею у грудні, що мають відбутися у шістьох мастах ЗСА з участю репрезентації СССР.

В КИТАЇ ІДЕ ВЕЛИКА акція уряду проти кримінальних злочинців. Арештованих і засуджених злочинців карають смертю, але після присуду їх везуть вулицями міст з таблицями на грудях, які пояснюють їхню провину та засуд. В останніх двох тижнях виконано присуд смерти на сотках злочинців, яких уряд уважає „ворогами пролетаріяту".

ВПЕРШЕ ВІД ЧАСУ Другої світової війни посадник західнього Берліну зустрівся офіційно з провідником Східньої Німеччини Еріхом Гонекер. Причиною чотирьохгодинних розмов була справа комунікації та виміни грошей для німців із Заходу, які відвідують Східню Німеччину.

ЯПОНСЬКА ФЛЬОТИЛІЯ і американські спеціяльні човни шукають тепер на просторі між Сахаліном і японським островом, Гоккаідо на місці зістріленого совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака, за двома „чорними скриньками", у яких зберігаються записані на магнітофонну стрічку розмови, які велися між пілотами і контрольними станціями в Анкоредж на Алясці і в Токіо, Японія. З'єднані Стейти Америки зацікавлені у знайденні цих записаних розмов, бо тоді можна буде встановити чому літак збився з курсу, які він мав труднощі і чи працювала справно його навігаційна система. Головне командування американської армії передало японцям модерні електронічні апарати для розшукування у відкритому морі за такими об'єктами. При допомозі тих апаратів легше буде знайти згадані скриньки, якщо їх вже не відшукали совєтські кораблі, які бушували на місці зістріленого літака зараз таки після випадку.

ОЛБАНСЬКА ОКРУГА ВШАНУЄ ЖЕРТВИ ГОЛОДУ

Олбані, Н. Й. (І.Д.). Заходами Окружного Громадського Комітету у суботу, 24-го вересня, в 7-ій год. вечора відбудеться в Українському Клюбі в Коговзі літературно-музикальний вечір, присвячений пам'яті жертв голоду 1933 року.

Товариство „Дзвін" із Глен Спей, Н.Й., виступить на Вечорі із монтажем уривків з повісті В. Барки „Жовтий Князь".

БОЇ В ЛИВАНІ ПОШИРЮЮТЬСЯ

Бейрут, Ливан. — Бої в Ливані поширилися в неділю, 18-го вересня, в той час, як протиурядові частини міліції мусулманських друзів обстрілювали летунську базу ливанської армії на півночі країни.

В той же час лівійський лідер полковник Муаммар Каддафі віддав свої військові частини в Ливані в розпорядження сирійців і друзів.

Як завзяті бої продовжувалися поблизу Бейруту, лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат підтвердив те, що палестинські бійці підтримують міліцію друзів у горах Шуф. Ливанські, американські та ізраїльські офіційні особи вже перед тим повідомляли про участь палестинських партизанів у боях по стороні друзів, але друзи і сирійці заперечували ці повідомлення.

В боях за стратегічний гірський хребет, який панує над Бейрутом, ливанська армія утримувала завойовані в попередніх боях позиції та повільно просувалася вперед. Одначе частини ливанської армії були під постійним артилерійським і мінометним вогнем друзів і мусили відбивати запеклі контраатаки друзів і палестинців, які намагалися вибити ливанську армію з навколишніх гір поблизу Бейруту.

Ливанські військові джерела також повідомили, що ливанські урядові частини вели бої з сирійськими військами поблизу містечка Оюн Сіман 20 миль на північний схід від Бейруту. Спорадичні бої між ливанською армією і сирійськими частинами відбувалися і раніше, але це вперше бейрутське радіо відкрито повідомило про них.

Висока ливанська офіційна особа приватно заявила, що в даний час ливанський уряд продовжуватиме бої за контролю над горами, замість того, щоб зберігати сучасну хаотичну ситуацію на основі припинення вогню. Цей високий представник також сказав, що політичне керівництво Ливану і армія погоджуються на таку стратегію та надіються, що ЗСА підтримають їх у тому відношенні.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту відмовився дати дозвіл на приземлення совєтського джетового літака на летовищі Кеннеді, який мав привезти до Ню Йорку на генеральну сесію Об'єднаних Націй совєтських „дипломатів". Таку ж відмовну відповідь дав також губернатор Ню Джерзі Томас Кейн. Обидва губернатори заявили, що вони не бажають під теперішню пору, коли обурення американських громадян ще не притихло із-за зістрілення совєтськими джетами цивільного пасажирського літака, давати причину до різного роду антисовєтських маніфестацій, які можуть закінчитися трагічно.

ЯПОНСЬКІ І АМЕРИКАНСЬКІ моряки, шукаючи на відкритому морі за „чорною скринькою" із записами на магнітофонну стрічку розмов летунів із зістріленого совєтами пасажирського корейського літака, знайшли натомість паспорт американської громадянки 35-річної Кеті Бравн-Спір, яка, мабуть, їхала до Кореї в бизнесових справах. Досі моряки виловили частини тіл принаймні п'ятьох осіб і пошуки продовжуються. Шукають за чимось також совєтські кораблі і, як здогадуються японці, вони правдоподібно віднайшли на дні моря головну частину зістріленого літака, бо група їхніх кораблів і водолази працюють безперервно переважно вночі, щоб стороннє око не бачило їхніх дій.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ, яка бере участь в конференції Міжнародної цивільної авіяційної організації до якої належать 33 держави, домагатиметься у Монтреалі прийняття засуджуючої резолюції за зістрілення совєтськими джетама пасажирського літака. Линн Гелмс, голова делегації, не сумнівається, що пропозиція знайде повну підтримку у більшости делегацій, не зважаючи на розвинену совєтськими представниками антиамериканську кампанію і „вияснення", що літак мав „шпигунські завдання". Дуже гостро виступив у Монтреалі представник Південної Кореї д-р Кун Парк, який заявив, що пасажирський літак могли зістрілити тільки „безсердечні звірі".

ДЕМОКРАТИЧНІ СЕНАТОРИ, зібравшись на окремому кокусі, вирішили внести у Сенаті резолюцію з вимогою припинення висилки дальших підкріплень для мирного корпусу в Бейруті, бо таким потягненням, мовляв, президент Роналд Реґен порушує закон про війну, прийнятий Конгесом в 1973 році, на підставі якого кожна війна з участю збройних сил З'єднаних Стейтів Америки, повинна бути схвалена обидвома палатами Конгресу. Ліберальні демократи і деякі консервативні республіканці, як наприклад, Беррі Голдвотер з Арізони, взагалі домагаються відтягнення американських вояків з Бейруту. Політичні спостерігачі і аналітики навіть не сумніваються, що відтягнення закордонних мирних корпусів ЗСА, Франції, Великобританії і Італії, створило б нову загрозливу ситуацію в Ливані і поширення громадянської війни на цілу країну, чого бажаютьб собі Совєтський Союз і Сирія, яка виконує волю Москви в цьому районі світу.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ в Ню Йорку і Федеральне Бюро Інвестиґацій (ФБІ) ломлять собі голови над розв'язкою проблеми в якій спосіб захоронити голів держав, прем'єр-міністрів, президентів і міністрів закордонних справ які заповіли свою масову участь в генеральній асамблеї Об'єднаних Націй, яка розпічне свої наради в кінці цього місяця. Вже заповіли свою участь президент Роналд Реґен, прем'єр індійського уряду Індіра Ганді, кипрійський президент Спірос Кипріяну, прем'єр Греції Адреас Папандреу, нікарагуанський прокомуністичний лідер Даніель Ортега, міністер закордонних справ СССР Андрей Громико з великою делегацією і можливо Фідель Кастро, кубинський диктатор.

ДЕМОКРАТИ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОГО походження заявили кореспондентам, що не зважаючи на посилені заходи президента Роналда Регена і Республіканської партії приєднати до себе якнайбільше число еспаномовних громадян, республіканці у президентських виборах в 1984 році не здобудуть більше як 18 відсотків латиноамериканців, які розчаровані дотеперішньою політикою Р. Регена і його економічними „експериментами" та обмеженням фондів на соціяльні програми. Речники еспаномовного світу не дуже задоволені такими заявами демократів, бо це ще більше ускладнює їхні відносини з теперішнім Урядом і цілком не допомагає їм у розв'язці головних проблем.

Всі, як один, до Вашінґтону 2-го жовтня на маніфестацію проти московського ґеноциду!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Бумеранґ для Москви

Недавно одноголосне засудження московського злочину за знищення південнокорейського літака, проголосоване в Палаті Репрезентантів, промощує шлях президентові Реґенові для ухвали Конґресом його мілітарного бюджету, бо подібне засудження СССР має також ухвалити Сенат. Отже, ухвалення цього бюджету є майже запевнене.

Гнів і обурення проти розбійницької і жорстокої поведінки советського уряду, який говорив неправду, а пізніше признався до знищення корейського літака, виявляються тепер у практичних діях західньої політики відносно СССР.

У Вашінґтоні делеґація НАТО з Европи одноголосно одобрила приміщення американських змодернізованих атомових ракет, хоч кілька тижнів перед тим деякі із членів НАТО мали поважні застереження щодо впровадження американських ракет для оборони Західньої Европи.

Рівнож британський міністер оборони Майкел Гезелтайн, який є на дипломатичних відвідинах у Вашінґтоні, заявив, що знищення корейського літака советськими летунами улегшить розташування американських ракет в Европі.

Також у Вашінґтоні Петер Петерсен, член німецького Бундестаґу від Християнсько-демократичної партії, заявив, що настрій в справі підтримки американських ракет — наскрізь позитивний і то до цієї міри, що навіть Греція, новий член НАТО, яка мала певне застереження щодо американських ракет, починає міняти свою настанову в наслідок советського злочину, і, якщо роззброєневі переговори в Женеві не доведуть до якогось позитивного заключення, Греція відійде від своїх застережень.

Щодо „Масових протестів за мир" в Европі, Петерсен сказав, що після трагічного знищення корейського літака советською владою, вони наглo затихають і по розташуванні американських ракет напевно зникнуть з поверхні життя.

Моніка Барніє-Лянсон, заступниця посадника Парижу і чільна деґолістка, заявила, що хоч Франція не бере участи в дискусіях над розміщенням американських атомових ракет, бо ця країна має свої власні оборонні атомові засоби, одначе „Франція є всеціло за впровадженням американських ракет до Західньої Европи".

Бельгійський делеґат НАТО ген. Роберт Клос заявив, що нові американські ракети конечні для збалянсування масового зосередження советських рухомих ракет типу СС-20 націлених на Західню Европу.

Італієць Карло Ріпа Меана, за своїми політичними переконаннями — соціяліст, сказав, що „аґресивність советів в останніх кількох роках, включно з рейдами нелеґальних советських підводних човнів на італійських територіяльних водах, головно біля порту Таранто, та маневри советських підводних човнів біля острова Капрі викликають страх в Італії". Він також додав, що советський уряд „видворив" трьох італійських журналістів з Москви за це, що вони спричинилися до відкриття двох советських шпигунів в Італії, кажучи, що шпигуни були урядовцями Аерофлоту.

Советський Союз, будучи брутально-аґресивним і жорстоким в своїй політиці, втратив дуже багато серед народів Третього світу та поміж наївними лібералами серед високорозвинених країн вільного світу, включно з Америкою.

Кремль перерахувався у своїй жорстокості і в своїй брехні, коли вчинивши цей великий злочин на невинних людях, своїми різними брехливими викрутами хотів відкинути всю відповідальність за цей злочин. Як відомо, це йому не вдалося і він тепер мусить збирати жнива обурення і недовір'я цілого світу.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Іван Кедрин

ЧИ ГРОМАДСЬКА ДУМКА МАЄ РЕАЛЬНУ ВАРТІСТЬ?

„Громадська думка" — це в українській мові кращий вислів як „публічна опінія". Одне і друге — тавтологія. Ми є тепер свідками як буквально у всьому вільному світі громадська думка обурилась на вбивство 269 цивільних мужчин, жінок і дітей у корейському літаку на Далекому Сході. „Тайм" із дати 19-го ц. м. стверджує, що навіть у країнах, які вистерігаються різких слів на адресу Совєтського Союзу, запанувало тепер таке обурення, яке виявляється у найгострішому тавруванні Москви. Коли, наприклад, індійський уряд обмежився до „висловлення жалю" з приводу смерти стільки-то невинних жертв, то індійська преса заговорила про варварство. У 15-тичленній Раді Безпеки Об'єднаних Націй дев'ять членських країн голосували „за" резолюцією, яка — не називаючи Совєтського Союзу за іменем — насправді вперше за існування цієї найвищої міжнародної організації від 1945 року виразно зверталася безпосередньо проти Совєтського Союзу. Ми чули телевізійний коментар, що вето, що його зголосив совєтський амбасадор Олег Трояновський уневажнило ту резолюцію, яка стала „ще одним клаптиком паперу". Поруч із дуже різкими і гострими словами президента Регена й інших речників теперішнього Уряду та Конґресу відплатні засоби ЗСА проти СССР насправді дуже кволі і маловартні. Навіть припинення летунської комунікації з Москвою обмежилось у різних союзницьких з Америкою країнах до двох тижнів, а не двох місяців. Припинення переговорів про встановлення консулятів у Києві і Ленінграді та в Америці у Сан-Франсіско і в Чикаґо, чи закриття агенцій Аерофлоту в Америці — це дуже маленькі демонстрації тим паче, що ЗСА не зірвали ані торговельної умови про продаж Москві мільйонів тонн збіжжя, ані переговорів, що стосуються збройних сил і ведуться паралельно у Відні Женеві.

Тому наче автоматично насувається сумнів: яку реальну вартість має громадська думка в політиці? Відповідь: вона безумовно грає величезну ролю в демократичних країнах. Там громадську думку формують преса, радіо, телевізія, заяви видатних діячів, доповіді, панелі, публічна дискусія. Громадська думка впливає у демократичних країнах з парляментарним устроєм на хід нарад у парляментах, на голосування у загальних виборах і на долю урядів. Французькі філософи, відомі під назвою енциклопедистів, з Руссо і Вольтером у проводі, підготовили ту атмосферу у Франції, таку загальну громадську думку, що вона довела до великого вибуху революції у 1789 році. Із громадською думкою мусять рахуватися всі, хто тільки займає якийсь вищий громадський чи державний пост, тим паче пост виборний. Існують професійні опитові агенції, опити серед різних груп народу переводять різні журнали і газети. Вони часто помилкові, але діють на те, щоб перевірювати кожночасну громадську думку у зв'язку з важливими актуальними проблемами, які цікавлять і хвилюють широкі кола суспільства. Отож, довгої мови короткий зміст: немає найменшого сумніву, що в демократичному світі громадська думка є поважною здебільшого вирішною реальною силою.

Однак сумніви зроджуються, коли йдеться про тоталітарні країни і тоталітарні організації. Не може бути, щоб Гітлер і його найближчі співробітники не передбачували і не знали, що рішення перевести „остаточну розв'язку" проблеми жидів, рішення, яке у практиці приведе до фізичного винищення кількох мільйонів невинних цивільних людей, викличе у світі обурення. Але вони цим не турбувалися. Большевики старалися скрити перед світом штучну і плянову в Україні голодову катастрофу, щоб винищити селянство як окрему сильну народну верству і перетворити його в невольницький колгоспний стан, — і це навіть їм на якийсь час вдалося, бо й французький прем'єр Еріо твердив, що в Україні „нема голоду". Ото ж Москва ніби тоді рахувалася з міжнародною громадською думкою. Чуємо і тепер не раз, що вона з нею рахується, що вона прислухується до закордонних відгуків різних своїх дій. Але водночас знаємо, що всупереч міжнародній громадській думці Москва у своїй реальній внутрішній політиці перекреслила клявзулю Гельсінкського договору про права людини і всі докори з цього приводу збоку Заходу таврує як „втручання до внутрішніх справ СССР". Не зважаючи на міжнародну громадську думку, існує у Совєтському Союзі далі система таборів примусової праці; і газопровід, що має постачати Західній Европі совєтський природний газ, робиться невільничими руками.

А все ж — чи справді психологічна реакція світу на „масакру" — як її назвав Реґен, — що її Москва перевела вночі з 31-го серпня на 1-го вересня ц. р., — чи ця реакція не має ніякого реального значення? Вона напевно його має, хоч вона невхопне очима і вухами. Впливовий і поширений журнал „Тайм" каже правду, що Москва раптом опинилася в оборонній позиції. Треба було кількох днів, щоб Кремль вирішив, яку тактику застосувати, щоб виправдати факт зістрелення літака, бо не можна було далі мовчати, коли державний секретар Шулц офіційно подав цей факт до відома всьому світові. Виготовлена у Кремлі тактика пішла по лінії принципу, що авторитарному режимові не вільно признаватися до помилки. Але ця тактика показалася фальшивою і вдарила Москву бумеранґом. Арогантна заява Андрея Ґромика у Мадриді, що „ми зробимо те саме", коли тільки чужинецький літак появиться над „святою" совєтською територією, ще далі відштовхнула, а не прихилила міжнародну громадську думку.

Джін Киркпатрик, американська амбасадорка в Об'єднаних Націях, яка заскочила і зачудувала вперше

(Закінчення на ст. 4)

Володимир Сушко

Дещо про вітер

Вітер, як один із елементів клімату, грає чималу ролю у нашому житті. Вітру як такого не бачимо, але зате довкола нас відчуваємо його присутність. Не один — не раз і не два — привітав з полегшою його прохолоджуючий подув у літню пору, коли він несподівано його обвіяв на розі розпечених спекою вулиць. А з якою ж тугою ми не раз дивимося на небо в задушливий літній день, коли, здається, завмирає уся природа, і очікуємо, щоб вітер хоча на мить порушив листком на дереві. То знову насторожено і з яким страхом кожний оглядається довкола себе, коли під час бурі вітер гне деревами і б'є об вивішені таблиці на вулицях міста начебто в бажанні — зірвати їх і жбурнути на нас. У присутності тієї розбурханої стихії відчуваємо нашу неміч.

Що це є вітер? Наука давно вияснила загадку вітру. Сонце нагріває повітря. Однак воно його всюди і з тією самою швидкістю не нагріває. Щоб нагрітися — над водою чи в тіні — потребує довшого часу, чим, наприклад, на відкритому полі чи в піску. Нагріте повітря стає легше і підноситься вгору. Його опорожнене місце виповняє холодніше повітря, яке є тяжче. Цей процес відбувається на цілій земній поверхні. Повітря постійно пересувається з одного місця в друге, залежно від взаємодії різних чинників кліматоутворення, як, наприклад, соняшна радіяція, поверхня землі тощо. Цей рух повітря, це саме є і те, що називаємо вітром.

Вивчення вітрів і інших елементів клімату займається метеорологія. Ми тут не будемо входити в деталі, згадаємо лише, що при обговоренні циркуляційних процесів в атмосфері наука розрізняє ґльобальні вітри, які віють у вищих шарах атмосфери, і місцеві вітри, що витворюються ближче поверхні землі.

І так з рівникової смуги, де повітря скоро і сильно нагрівається, вітер пливе в напрямі бігунів. В тому самому часі зимне, тяжче повітря пливе від бігунів в сторону рівника. Це ґльобальні вітри. На їхній напрям впливає сила землі, яка обертається довкола своєї осі. В Америці ці вітри дмуть звичайно зі заходу на схід. Це добре знають пілоти. Літак з Ню Йорку до Сан Франціско летить довше, чим зі Сан Франціско до Ню Йорку, бо його саме сповільнює сила цього західнього вітру.

Місцеві вітри залежні від рельєфу даної земної поверхні. Наявність височин, низин, лісів, водних теренів, навіть будинків, як теж, пори року, сила соняшної радіяції і т. д., відіграють велику ролю у виміні і напрямах тих місцевих повітряних мас. От хоч би над морем вліті. Повітря на пісковій пляжі нагрівається скорше і підноситься вгору. Тому вдень віє холодне повітря від води. А вночі, навпаки. Над Чорним морем звуть ці вітри бризи. Подібно є в горах влітку. Хто не пам'ятає буйних вітрів, буваючи влітку на Говерлі, Пікою чи інших шпилях Українських Карпат? Вони зі шумом потоків творили своєрідну природну симфонію... Навіть в місті серед будинків проходить ця місцева виміна повітря. Холодний подув, який вас часто влітi вітає на розі вулиць, коли входите з пропаленої горячим сонцем вулиці на другу, яка є в тіні будинків, це місцевий вітер.

У зв'язку з вітром можна б говорити про зливні громові бурі, про пилові бурі, степові суховії і т. д., але це відходить від нашої теми.

Вітер має не абиякий вплив на господарське життя людини. Його силу від непам'ятних часів використовували в мореплавстві, для порушування вітряних млинів. Вітер часто впливає і від'ємно. В Балтиморі в квітні 1982 року безперервно через два дні віяв сильний північнозахідній вітер так, що в наслідок цього він обнизив настільки позем води в торговельній пристані Куртіс Бей, що кораблі не могли причалити через три дні, щоб набирати вугілля.

Найновіші біологічні досліди Мерилендського університету вказують, що вітер має не абиякий вплив на репродукцію морської риби „рокфиш" і мерилендського водного рака в затоці Чесапік. Хвилі води, зрушені вітром, допомагають немічним створінням, які приходять на світ в заливах рік і при березі, дістатися у солону воду, в якій вони відбувають дальший процес свого розвою.

Вітер, крім своєї фізичної наявности, має теж якийсь глибший містичний вплив на людину. І чи це є осінні вітри, що стогнуть у вітті смерек пізною ніччю, чи безкраїй степ, який колишеться від подиху вітру, немов морські хвилі, воно передає дивний настрій. Увечері, коли затихає гамір міста, я радо відпочиваю в тіні берізки, що її я посадив 20 років тому ззаду хати, в мешканевому бльоці. При найменшому подуві її листя лагідно шелестить, немов веде розмову з вітром. А в часі бурі вітер кидає її ніжне віття, начебто заводить якийсь дивний танок з берізкою. Тяжко пояснити цей підсвідомий духовий зв'язок людини з вітром. А він є, він існує.

Цей духовий зв'язок відчували вже наші давні предки як ще були поганами. „Слово о полку Ігореві" згадує Стрибога як батька вітрів. Залишки культу вітру збереглися в українському фолкльорі до сьогодні. Іван Тиктор (Історія Культури, т. І) каже, що на Холмщині святкували свято Курика — свято вітру. Віруючи, що існує чотири вітри під проводом головного „вітродуя", холм-

(Закінчення на ст. 4)

Михайло Кучер

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ У ПОЛЬЩІ

Студентство, дорожнеча, візита Папи у Польщі. Дорожнеча у Польщі зростає. Не оминула вона і студентів вищих шкіл. Подорожчали оплати в академічних домах-гуртожитках, а також ціна їжі в університетських їдальнях. Як наслідок, багато студентів зрезигнували з тих послуг.

Від 1-го листопада минулого року нова стипендіяльна система; висота стипендій була замала, щоб студент міг мешкати в академічних гуртожитках і користати з їдалень. Студенти самі почали купувати їжу, дещо дешевшу, але нездорову і малокалорійну. Це перший раз в академічних домах є багато вільних місць. Студенти винаймають приватно кімнати, а навіть їздять на виклади з дому своїх батьків. Союз студентів-поляків домагається, щоб платня за харчування була 3,000 золотих місячно, а оплата за місце в академічному домі 600 золотих місячно.

Максимальна стипендія хитається між 8.7 тисяча золотих до 6.5 тисяча золотих. На таких змінах студенти втратили 700 золотих.

Минулого року студентські їдальні і академічні доми світили пусткою. Щоб оминути той стан на будуче, міністерство освіти зобов'язало ректорів університетів вищих шкіл обнизити платню за їжу до вартости сирівця.

Більшість кандидатів на студентів уже зробила вступні іспити. Вищі школи в Польщі мають прийняти цього року 52,000 студентів. Найбільше місць мають університети, вищі технічні школи і хліборобські академії. Студентів може бути на 7,000 менше, як минулого року. Молодь менше цікавиться наукою.

На 52,000 місць буде тільки 42,200 студентів. До іспитів приступило 67,200, а це виносить 1.6 кандидата на вільне місце. Найбільше конкуренції помічається у педагогічних вищих школах, де на одно місце припало 1.82 кандидата. Найменше студентів зголосилося до іспитів в економічних школах. На одно місце припало 1.13 кандидата. Бажаючих з робітників і селян було 42 відсотки. Ліміт використано на 87.7 відсотка.

Із загальноосвітніх ліцеїв прийшло 72.7 відсотка. Найбільше вільних місць виявилося у ділянках фізики і хемії. Школи гуманітарного характеру мають незмінну кількість студентів. Математика і фізика виказують деякий зріст студентів. Зацікавлення гуманістикою назагал — невелике.

Наука, вищі школи, економіка. На це все впливає збільшення дорожнечі. Люди купують їжу, яка є в крамницях часто поганої якости, і тримають її на запас. Їжа псується. Запотребовання є завжди більше достави.

У Польщі в продажі є більше кухонного начиння, але часто нема що варити. Є більше машин до прання. Зменшилася кількість радіоапаратів. Є дещо більше мила, порошків до прання, цементу. Дуже мало матеріялів на вбрання.

Польща не забула візити Папи Івана Павла II. Важливість візити в тому, що вона виявила автентичне обличчя польського суспільства. „Солідарність" залишилася загальним символом стремлінь та аспірацій польського суспільства. Візита дала суспільству почуття сили та віри. Як наслідок візити Папи, уряд використав можливість поступового відкликання воєнного стану та ніби відмовився від ужиття сили при розв'язці конфліктів із суспільством. Суспільство більше готове до компромісу з владою, як перед візитою Папи, та до вибачення кривд, викликаних воєнним станом. Молода частина суспільства, одначе, нічого не збирається вибачити і нічого забути. Серед молоді переважає бажання конфронтації, без огляду на наслідки. Досі того одначе не сталося.

Покращання відносин поміж Церквою та режимом немає. Режим ясно зазначив, що не стерпить втручання Церкви у політику.

Польща не може вчасно сплачувати великого заборгування західнім банкам. Країна фактично в обличчі вже „переможного соціялізму" живе на картки. На картки можна купити більше 0.5 кілограма цукру, як місяць перед тим. В теорії без карток можна купити масло, марґарину, смалець, солонину та олії. Курча можна купити на всі м'ясні картки. Кури, качки, гуси та індики можна купити без карток. Про ціни краще не питати. М'ясні картки можна міняти на цукор. За один кілограм м'яса на картки можна дістати 1.5 кілограма цукру. Шоколади можна купити тільки 200 грамів місячно.

ОДИНАДЦЯТЬ РОКІВ НЕВОЛІ ЗА ОДИН ПРИВАТНИЙ ЛИСТ

(До справи сільського вчителя Дмитра Мазура)

III.

„Восени 1978 р. в селі в присутності Манченка наклепницьки стверджував, що на керівних посадах на Україні сидять росіяни, а українці пригноблені. У 1977-79 рр. у розмовах із Миколою Бабарикою Мазур неодноразово висловлювався про відсутність в СРСР свободи слова і друку та пригнічення українців, які нібито не завжди можуть працювати за обраною професією, про переслідування ,борців за правду', запевняв, що тільки Китай може принести волю і демократію радянському народові. У 1977-79 рр. у розмовах з Любов'ю й Олександром Бабариками, з Петром Грищенком неодноразово доводив, буцім то Україна русифікується, а якби була самостійною, то українці жили б краще. У 1978-80 рр. систематично доводив Наталі Пацелій про відсутність демократії і порушення прав людини в СРСР, про гноблення письменників, які критикують радянську дійсність. У суді Мазур пояснював, що внаслідок обмеження його національної гідності міг говорити серед односельців про зникнення української мови й занепад національної культури, низькі заробітки колгоспників. Склад звинувачення заперечує. За цими епізодами провина Мазура підтверджується показами Світельської, яка в 1978 р. їхала з ним в автобусі й особисто чула, як він проповідував відокремлення України в ,самостійну' державу, обгрунтовував територіяльні претензії Китаю до СРСР. Свідок Ткаченко пояснив судові, що влітку 1977 р. і навесні 1979 р. Мазур неодноразово в розмові з ним наклепницьки стверджував про відсутність демократії в нашій країні, про гноблення українців, переслідування з політичних мотивів, необгрунтоване поміщування деяких людей до психіятричних закладів. Свідок Манченко підтвердив розмови про засилля росіян на керівних посадах на Україні та про обмеження українців. З показів свідка Миколи Бабарики видно, що в 1977-79 рр. він неодноразово чув від Мазура, нібито в Радянському Союзі відсутня свобода, зникає українська культура, порушують права людини, українці не завжди можуть працювати за фахом, ,борців за свободу' переслідують, що свободу і демократію може принести тільки Китай. Свідки Олександр Бабарика, П. Грищенко пояснили, що в 1978-80 рр. від Мазура часто чули про русифікацію України та його докази про краще життя, якби Україна була ,самостійною' державою. У суді свідок Н. Пацелій підтвердила, що в 1978-80 рр. Мазур часто говорив про відсутність демократії в СРСР, гноблення письменників і заборону друкувати їхні твори, в яких вони критикують недоліки нашого життя. Ці обставини підтвердив Валерій Пацелій, якому дочка Н. Пацелій розповіла, що Мазур пропагує антирадянські ідеї і погляди.

7. У грудні 1979 р., в січні-березні 1980 р. Мазур систематично повторював серед односельців у с. Гута-Логанівська всілякі наклепи на зовнішню політику радянської держави, доводив, буцімто Радянський Союз окупував територію Афганістану і нав'язує свою політику цій країні. Такі брехливі вигадки він поширював у грудні 1979 р. в присутності Бабариків Любови і Олександра та інших пасажирів автобуса маршруту Гута-Логанівська-Малин і в розмові з Миколою Грищенком поблизу крамниці в селі, а в січні 1980 р. в розмовах з Петром Грищенком у сільській крамниці і в присутності Миколи Бабараки в своїй хаті, у березні 1980 р. в розмові з Н. Пацелій у селі і з Василем Бабарикою в своїй хаті. У січні 1980 р. на автобусній зупинці в селі в присутності громадян ввімкнув транзисторний приймач з метою розповсюдження підривних радіопередач, і до двох хвилин транслювалася передача однієї з зарубіжних радіостанцій, у якій ішлося про те, буцім то радянські війська роблять насильство над афганським народом. З цього приводу Мазур пояснив у суді, що в розмовах з односельцями, можливо, говорив що радянські війська вдерлися до Афганістану, але тепер вважає свою позицію помилковою. Факт поширення Мазуром наклепницьких вигадок про зовнішню політику Радянської держави підтверджено свідченнями Олександра і Любови Бабарик, що в грудні 1979 р. Мазур говорив у їхній присутності, нібито радянські війська вдерлися до Афганістану й окупували його. Свідок Н. Пацелій підтвердила в суді, що в березні 1980 р. Мазур розповідав їй, нібито радянські війська втрутилися у внутрішні справи Афганістану і захопили його. Такі самі покази дав Василь Бабарика. З показів Миколи Бабарики і Петра Грищенка видно, що аналогічні висловлювання вони чули від Мазура в січні 1980 р. З показів свідка Василя Бабарики видно, що на автобусній зупинці Мазур ввімкнув радіоприймач, і транслювалася якась передача, буцім то радянські війська чинять насильство над афганським населенням.

8. У лютому 1980 р. перед виборами до Верховної Ради СРСР Мазур у присутності Анатолія Вербила заявив, що в нашій країні нема демократії, переслідують видатних людей, таких як Сахаров і інші. Цей факт підтвердив свідок А. Вербило, не заперечував його й сам Мазур.

9. У квітні 80 р. в присутності Тимофія Ткаченка, Сліпченка й інших Мазур вороже стверджував, буцімто Радянський Союз першим почав Другу світову війну, окупувавши західні області України, Білорусії і Прибалтику. Доводив, нібито Радянський Союз винен у погіршенні радянсько-китайських відносин та обгрунтовував територіяльні претензії Китаю до СРСР. Мазур з цього приводу пояснив у суді, що міг лише сказати про подавання великої допомоги Китаєві. Звинувачення Мазур не визнав. Вказаний епізод підтверджується свідченням Тимофія Ткаченка, який пояснив у суді, що особисто чув, як Мазур говорив, що Радянський Союз захопив західні області України й Білорусії та Прибалтику, диктував свою волю Китаєві і тим нажив собі ворога, що територіяльні претензії до СРСР правильні.

10. 31 травня 79 р. Мазур написав і відправив до Полтавської області лист Маковійчукові, раніше судженому за антирадянську діяльність. У цьому листі він злісно ганьбить радянський державний лад, правовий стан особи в радянському суспільстві, а дії службових осіб ототожнює з діями злісних злочинців. Мазур не заперечував, що написав цей лист. Висновком експертиз визначено, що текст листа виконав Мазур. Із показів Маковійчука видно, що він дійсно отримав цей лист від Мазура.

11. З метою підриву й послаблення радянської влади Мазур зберігав удома антирадянський документ невідомого автора під назвою ,Замість останнього слова', який

(Закінчення на стор. 3)

12-го вересня 1983 року

До хвального Секретаріяту
Світового Конгресу Вільних Українців
Торонто, Канада

Вельмишановна Президіє!

З огляду на події, які відбулися на XIII Конгресі Українців Америки в жовтні 1980 року, та малоуспішних послідуючих переговорів між представниками української громади в Америці з сучасними провідниками УККА, Український Конгресовий Комітет Відділ Міннесоти повідомляє, що існуюча Централя УККА не репрезентує наш Відділ.

Повідомляємо, що наш Відділ, в склад якого входять 20 організацій, носить назву „Український Комітет Міннесоти". Його репрезентантом буде той комітет, який буде вибраний на з'їзді представників від всіх позитивно думаючих організацій, робота якого буде для добра української спільноти в Америці. На сьогодні нашим репрезентантом є Українська Американська Координаційна Рада.

Мгр Люба Менжега — голова
Інж. Валентина Єрмоленко — секретар

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА,
що у зв'зку із проголошенням
КРАЄВИМ ГРОМАДСЬКИМ КОМІТЕТОМ

ДНЯ ВСЕНАРОДНОЇ ГОЛОДІВКИ
у 50-річчя жертв голоду в Україні

ВЕЧІР у ПОШАНУ

д-ра Володимира Михайлова

(заповідженний на 24-го вересня 1983 р.)

ПЕРЕНОСИТЬСЯ
.на суботу, 12-го листопада 1983 року
о год. 4:30 по пол.

Український Народний Дім в Ню Йорку, Н. й.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ СКР. ІСНО

Окружний Комітет Відділ УНСоюзу
в Торонто, Онтаріо, Канада

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

відбудуться

в неділю, 25-го вересня 1983 р., о год. 2:30 по пол.
в залі української католицької церкви
св. Евхаристії

при 515 Broadview Avenue, East Toronto, Ont., Canada

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії.
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
5. Обговорення загальних союзових справ.
6. Внески, запити і закриття зборів.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
сен. Павло Юзик, головний директор для Канади
Василь Дідюк, головний радний УНСоюзу

До участи в нарадах зобов'язані члени Управи Окружного Комітету, секретарі та члени Управи принапежних Відділів і конвенційні делеґати.

ЗА УПРАВУ:

Василь Шаран, *голова*

Богдан Зорич, *почесний голова* — **Василь Дідюк,** *почесний голова*

Іван Шлапак, *секретар* — **Яків Бурій,** *касир*

Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ Ню Джерзі
при співпраці із
Головною Управою ТУІА

впаштовує

ФОРУМ МОЛОДИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ

що відбудеться

в суботу, **24-го вересня 1983 року**
в Домі Української Культури
в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

(Доїзд Route No. 287, Exit South Bound Brook, Davidson Ave.)

Початок 6:30 увечорі

Веде дискусію .... **інж. НЕСТОР ГОЛИНСЬКИЙ**

УЧАСНИКИ ФОРУМУ:

1. **МАРІЯННА ГАТАЛА** *(бакалявр економіки Ратґерського університету)*
Тема: ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГРОШОВІ ІНВЕСТИЦІЇ В ОБЛІҐАЦІЯХ (БОНДАХ) І БІРЖЕВИХ АКЦІЯХ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ БРОКЕРІВ.
2. **ТАРАС С. ОРІХОВСЬКИЙ** *(бакалявр хемії Ратґерського університету, мґр мікробіології Берклі університету)*
Тема: ЕКСПЛУАТАЦІЯ МІКРООРГАНІЗМІВ БІОХЕМІЧНИМИ ІНЖЕНЕРАМИ.
3. **ПЕТРО Р. СТАВНИЧИЙ** *(бакалявр економіки Ратґерського університету, абсольвент Нюйоркської юридичної школи)*
Тема: СУЧАСНІ ПРАВНІ ПРОБЛЕМИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД В АМЕРИЦІ.
4. **АНДРІЙ ШЕВЧЕНКО** *(бакалявр політичних наук і фінансового плянування Ратґерського університеру).*
Тема: УЧАСТЬ МОЛОДИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ В УКРАЇНСЬКОМУ КООПЕРАТИВНОМУ РУСІ АМЕРИКИ
5. **СТЕПАН Р. ҐЕЧА,** *хірург-ортопед шпиталю Пенсильванського університету, (бакалявр передмедичних студій Єйльського університету, абсольвент Ратґерської медичної школи).*
Тема: ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ДЛЯ ОХОРОНИ КІСТЯКА В СТАРШОЇ ВІКОМ ЛЮДИНИ. (Доповідь ілюстрована прозірками).

До численної участи запрошуємо Членів Відділів ТУІА, та все Українське Громадянство.

Українці Філядельфії підтримують кандидатуру Дж. Іґена

Стоять (справа): Іван Одежинський, Ярослав Гельо, адв. Данило Максимюк, Френсис Вестон, кандидатка на головного контролера міста, Джан Іген, адв. Тома Дармограй і Володимир Біляїв.

Українсько-американський громадський комітет, очолений довголітнім активним діячем Республіканської партії, головним радним УНС Іваном Одежинським, розпочав активну працю в передвиборчій кампанії для вибору Джана Ігена.

Як відомо, під час Дня УНСоюзу на площі УСО „Тризуб" у Горшемі, що його влаштувала 14-го серпня ц.р. Філядельфійська Округа УНС, на якому було присутніх 1,200 осіб, промовляв республіканський кандидат на мейора Дж. Іген. Недавно комітет влаштував ще одну успішну зустріч з кандидатом.

У четвер увечорі, 8-го вересня ц.р., в гостинним домі Володимира і Доротеї Біляєвих відбулося прийняття в супроводі кандидатки на становище контролера міста Френсис Вестон. Кандидати під час перекуски знайомилися з багатьма присутніми членами комітету й іншими гостями. На закінчення прийняття кандидати промовляли до присутніх, виясяюючи їхні становища до важливих сучасних проблем адміністрації міста. Вони також відповідали на ряд запитань, які їм поставили присутні. На цьому прийнятті для фонду кампанії для вибору Джана Ігена на мейора міста, гості, переважно українські підприємці, склали понад 2,000 долярів.

Наступною імпрезою у праці комітету буде бенкет на честь Дж. Ігена в неділю, 9-го жовтня, в залі катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії при Френклин вулиці. Початок бенкету — о год. 5-ій після полудня. Комітет приготував гарну мистецьку програму з участю українського танцювального ансамблю „Волошки" та з виступом відомої української артистки і співачки Евеліни Белюц.

Квитки на бенкет — 25 дол. від особи. Квитки можна набути в крамницях „Космос" і „Оріон" та в клюбі „Тризуб". Чистий дохід з бенкету піде на фонд кампанії Дж. Ігена.

О.О.Р.

Пассейк-Кліфтон відзначать 50-річчя Великого голоду

Єднаючись із всією українською спільнотою у вільному світі, з ініціятиви української православної церкви Св. Вознесіння у Кліфтоні, Н. Дж., при співучасті відділу УККА Пассейк-Кліфтон, створився Громадський Комітет для вшанування на терені Пассейку-Кліфтону й околиць пам'яті жертв українського голокосту 1932-33 років в Україні.

До Комітету ввійшли такі організації: СУМ, Пласт, СУА, ОЖОЧСУ, Українська Централя, Український Народний Дім, Українська Кредитівка, „Самопоміч", Організація Оборони Лемківщини, УВУ, ООЧСУ, Українсько-американські Ветерани, 42-ий Відділ УНСоюзу, православна церква Св. Вознесіння, „Провидіння" 52 Відділ, православна церква св. Покрови, Старшна Православна Ліга.

Комітет очолив Т. Тарахівський; заступники д-р. К. Ваньо, П. Величко, І. Білоброн, фінансовий референт С. Татаренко; секретарі П. Войнів і Г. Клименко; зовнішні зв'язки д-р К. Ваньо; пресова референтка Д. Степаняк; організаційна І. Іванків.

Вшанування пам'яті невинних жертв голоду запляновано на 9-го жовтня ц.р.

Збірка учасників маніфестації на площі біля церкви Св. Вознесіння, 635 Брод вулиця в Кліфтоні починається перед 12-ою год. вполудень.

В 12-ій год. будуть відслужені соборні жалобні відправи в цій церкві, потім зформується жалобний похід вулицями Кліфтона до будинку Міської управи, де відбудеться протестаційна маніфестація. До участи у цих відзначеннях запрошені провідні діячі стейту Ню Джерзі.

Комітет сподівається, що вся українська громада Кліфтону-Пассейку й околиць візьме участь у вшануванні пам'яті жертв Великого голоду. Хай не буде ні одного українського серця, яке не здрігнеться, не заплаче над тими мільйонами невинних жертв нашого народу, які в тяжких муках голодової смерти згинули на своїй рідній плодючій землі. Хай не буде ні однієї української людини, яка не виконає свого священного обов'язку супроти своїх замучених братів і сестер.

Своєю участю у жалобних відзначеннях 50-их роковин голокосту в Україні, ми засвідчимо перед цілим світом, що ніколи не забудемо тяжкого злочину Москви, заподіяного нашому народові. До цього закликають і зобов'язують нас душі невинних мучеників. Вони життя своє віддали за рідну землю, а нам треба тільки посвятити кілька годин із свого вигідного буття. Тільки спільним чином, своєю участю у всіх акціях ми докажемо, що жадні жорстокості окупанта не допоможуть, бо, за словами Василя Симоненка, „Народ мій є. Народ мій завжди буде. Ніхто не перекреслить мій народ".

Дарія Степаняк
пресова референтка

Одинадцять років...

(Закінчення зі ст. 2)

вилучено в нього 7 червня 1980 р. (За твердженням матері Мазура, а також згідно з повід. у Хроніці Пот. Подій 57:59, цього документа не вилучали на обшуку. — ЗП УГГ.). В цьому документі міститься злісний наклеп на радянський лад, викривлюється діяльність радянських органів правосуддя, наклепницьки стверджується, що радянська влада в країні належить ‚купці узурпаторів', які провадять політику геноциду щодо українського народу, у грубій формі ганьбиться радянська демократія. Факт зберігання Мазуром згаданого пасквілю на радянську дійсність підтверджується даними протоколів обшуку, вилучення і огляду документа ‚Замість останнього слова'. У судовому засіданні оглянуто цей документ і визначено, що він має явно антирадянський характер.

Оцінюючи розглянуті в суді докази в їхній сукупності, судова колегія доходить висновку, що провину Мазура в проведенні антирадянської агітації і пропаганди доведено. Судово-медична експертиза визначила, що Мазур психічно повноцінна людина, здатна усвідомлювати свої вчинки і керувати ними. Про наявність у нього прямого заміру, спрямованого на підрив і послаблення радянської влади, свідчить систематичне розповсюдження наклепницьких вигадок, незважаючи на офіційні попередження його органами влади. Маючи педагогічну освіту і значний життєвий досвід, Мазур розумів, що його дії безпосередньо спрямовані на підрив і послаблення радянської влади.

Ці дії судова колегія кваліфікує за ст. 62, ч. І КК УРСР.

Обираючи покарання, суд враховує характер і ступінь суспільної небезпечності скоєного злочину, дані, які негативно характеризують Мазура в громадському житті, його несвідоме ставлення до праці останнім часом. Враховується, що він протягом багатьох років займався злочинною діяльністю, що свідчить про стійкість його антигромадських позицій.

На підставі наведеного та керуючися ст. ст. 323, 324 КПК УРСР, судова колегія виносить постанову

Мазура Дм. Дм. за ст. 62 ч. І позбавити волі на 6 (шість) років у виправно-трудовій колонії суворого режиму з дальшим засланням на 5 (п'ять) років у місця, визначені органами, які приводять вирок у виконання. Відбуття покарання рахувати від 30 червня (або липня, — ЗП УГГ) 1980 р. Запобіжний захід лишити попередній: утримання під вартою. Стягти з Мазура Д. на користь держави 406 крб. 88 коп.судових витрат. Речові докази — лист Мазура Маковійчукові і текст документа ‚Замість останнього слова' прилучити до справи. Вирок може бути оскаржений до Верховного суду УРСР через Житомирський облсуд протягом 7 діб від моменту вручення його копії засудженого.

Головуючий — ...
Народні засідателі — ...
підписи
Вірно: заступник голови обласного суду (С. М. Білецький)".

Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС)

щиро дякує усім Жертводавцям, які зложили свої грошові датки на видання другого тому „НАШ ТЕАТР" — замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ОКСАНИ РУДАКЕВИЧ

по 30.00 дол. — Марія і Михайло Соханівські;
по 25.00 дол. — Марія і Микола Кавки, Валя і Степан Магмети, Іван Одежинський, Ольга і Іван Федчишини, Єлисавета і Володимир Чепілі, Юлія і Володимир Шашаровські, Галина Шембель;
по 20.00 дол. — Евдокія Блавацька, Б. Волощук з родиною, О. Гайдучок, Софія і Іван Головки, д-р І. Гординський, Клавдія і Іван Гоші, Юлія і Михайло Добоші, Володимира і Микола Кавки, Л. і М. Кострицькі, Ольга і Степан Крижанівські, Христина і Богдан Кульчицькі, Віра і Євген Левицькі, Юрій Левицький, Альбіна і Федір Луцишини, Ірина і Мартин Новаківські, Марія і Лев Рейнаровичі, Марія і Михайло Романці, Р. і Ю. Стеблії, Стефанія і Іван Стерпаки, Юлія і Омелян Урбанські;
по 15.00 дол. — Людмила і Василь Сердюки;
по 10.00 дол. — Емілія Ґранат, Михайло Івасівка, Марія Карп'як, Ярослав Климовський, Іванна Кононів, Н. і І. Костюки, Микола Кульчицький, Ольга і Євген Курили, Марія і Олег Лисяки, Наталія і Роман Мацьків, І. і Я. Масюки, Лідія Мельник, Мстислав Палідович, Анатоль Радванський, Дарія і Ярослав Ратичі, Мирослав Солтис, Іван Строчан, Люба і Роман Тимчуки, П. Ткесік, Інна Черняхівська;
по 6.00 дол. — Мар. Мирослав;
по 5.00 дол. — Родина Матковські, Христина Озарків.

УПРАВА

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 25-го вересня 1983 року, о год. 12-ій дня
в церкві св. Юра при 7-ій вул. **в Ню Йорку, Н. Й.**

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
ПО ПОМЕРЛИХ ЧЛЕНАХ НАШОЇ СПІВОЧОЇ РОДИНИ

АНДРУСИШИН ГРИГОРІЙ	ЛИСКО КОНСТАНТИН
БАНДУРА ІВАН	ЛОҐУШ ТАРАС
БЕРНИК ОЛЕКСАНДЕР	МАКАР ЄВГЕН
БІДЯК БОГДАН	МОРОЗ АНДРІЙ
БОГАЧЕВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР	МРОЗОВСЬКИЙ БОГДАН
ВАСИЛИШИН БОГДАН	МРИГЛОДСЬКИЙ ВОЛОДИМИР
ВОЙЦІЦКИЙ СТЕПАН	НЕДІЛЬСЬКИЙ ІВАН
ВОЛОСЯНСЬКИЙ ТЕОФАН	ПЕТЕШ ЯРОСЛАВ
ГЕНТИШ ВОЛОДИМИР	ПИРОЖАК БОГДАН
ГРЕБЕНЯК ІВАН	ПРИПЛЕСЬ МИКОЛА
ГУЗАР ЯРОСЛАВ	РАБІЙ ЮРІЙ (М. Д.)
ҐНОЙ РОМАН	РЕЙНАРОВИЧ ОСИП
ДАНИЛЮК ЄВГЕН	РАК БОГДАН
ДЕРЛИЦЯ АННА	РУБЧАК ЗЕНОН
ДРАГАН БОРИС (М. Д.)	СЕМКІВ ЙОСАФАТ
ЖУКОВСЬКИЙ ІВАН	СТАХІВ МИРОСЛАВ
ЗАДОРОЖНИЙ ІВАН	СТЕПАНЯК РОМАН
КАРАТНИЦЬКИЙ БОГДАН	СТЕЦУРА ОСИП
КАРПЕВИЧ БОГДАН	СТРУК МИКОЛА
КЕФОР ІГОР	ТОМОРУҐ РОМАН
КОВАЛИШИН ЯРОСЛАВ	ХОЛЕВЧУК ВОЛОДИМИР
КОРОЛЬ ЮРІЙ (М. Д.)	ЧОПИК МИКОЛА
КОСТИНЮК ВОЛОДИМИР	ЧОРНІЙ ЄВГЕН
КОМУНИЦЬКИЙ МИКОЛА	ШУГАН ЄВГЕН (М. Д.)
КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ ЛЕОНТІЙ	ШУГАН ІГОР
КУПЧИНСЬКИЙ РОМАН	ЯРТИМЕЦЬ ВАСИЛЬ
КУЧМА ІВАН	

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Проситься усіх Членів „Думки" і Шановне Громадянство взяти участь у церковній відправі.

Управа Хору

У Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

християнський дух, молитовна підтримка місії молоді, справили на всіх учасників Конвенції дуже глибоке враження.

Відтак головну промову виголосив пастор М. Якубович.

У неділю, 4-го вересня, відбулось урочисте раннє Богослуження під керівництвом новообраного голови Об'єднання пастора Я. Папроцького. Співали хори під орудою диригентів Івана Ковальзецького та Івана Поліщука. Проповідував гістьб з Канади, пастор Й. Іваськів, а головну проповідь на тему „Місія Церкви" виголосив пастор В. Домашовець, який згадав про різні антихристиянські „місії" теперішніх днів і закликав до посиленої місії Церкви Христової та безкомпромісової боротьби проти духа антихриста, який діє через атеїстів-комуністів.

У неділю по полудні відбулась духовно-літературна програма Жіночого Об'єднання під проводом його голови Ніни Возьної. У додатку до вокально-музичних виступів, гарного співу жіночого хору під проводом І. Ковальзецького та І. Поліщука, промовляв до жіноцтва на тему „Місія жінки" пастор О. Гарбузюк.

Увечорі відбулось останнє „євангелізаційно-місійне Богослуження. Знову участь молоді піднесла дух учасників. Проповідь на тему „Християнська місія — спасіння душ" виголосив пастор Богуслав Штурма. „Так спасіння душ — підкреслював проповідник — це найважливіше, бо яка користь людині, що здобуде ввесь світ, але душу свою занапастить?!"

Замість квітів на могилу
бл. п. Стефана Данилова
складаємо:

25.00 дол. .... на церкву в Люрді
25.00 дол. — на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії, Па.

Марія, Роман БЕРЕЗИ — Наталія КРУПСЬКА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.
ОЛЬГИ БАРАН

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
І ПАНАХИДА

в четвер, 22-го вересня 1983 р., о год. 8-ій ранку
в українській католицькій церкві
св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійної просить —
РОДИНА

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 30-го вересня 1983 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Блаженної Пам'яті:

ІРЕНУ ВИННИЦЬКУ	ЕМІЛІЮ КОЗАРІЙЧУК
ЛЕВКА ГРЕЧАНИКА	д-ра ЯРОСЛАВА КОРОПЕЯ
МИКОЛУ ДОРОША	д-ра МИРОСЛАВА ОРЛОВСЬКОГО
д-ра ІВАНА ЖОВНІРОВИЧА	ЄВГЕНІЮ ШИМАНСЬКУ

Всіх ВП. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 16-го вересня 1983 року, несподівано,
загинула в автомобілевому випадку, на 77-му році життя,

наша Дорога
СЕСТРА, БРАТОВА і ТІТКА

бл. п.
Евгенія з Крохмалюків
ОНУФЕРКО

пл. сен довір'я, одна із старших активних членів Патріярхального Товариства у Філядельфії, Па. та член-основник церкви св. Арх. Михаїла.

ПАРАСТАС буде відправлений в четвер, 22-го вересня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться в п'ятницю, 23-го вересня 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. арх. Михаїла при 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa., а опісля на український цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:
сестри:
ОЛЕНА КРОХМАЛЮК
МАРІЯ СЛОБОДЯН
стриєчний брат — д-р ЛЮБОМИР КРОХМАЛЮК з дружиною СТЕФАНІЄЮ і родиною
тіточна сестра — ІРЕНА ГОМОНКО з чоловіком ІЛЛЕЮ і донькою
шваґер — МАРКІЯН ОНУФЕРКО з дружиною ЛЮБОЮ і родиною
шваґрова — ОСИПА ОНУФЕРКО з доньками і внуками
племінниці:
ТАНЯ КУРПІЛЬ з чоловіком і сином
ХРИСТИНА СТАРУХ з чоловіком, дітьми та мамою ГАЛИНОЮ КРОХМАЛЮК
ІРЕНА ХУХРА з чоловіком і дітьми
МАРІЯ ГАЛУЩИНСЬКА з чоловіком і доньками

Замість квітів на могилу Покійної, просимо жертвувати на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД СВ. СОФІЇ.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

АВТОБУСИ ДО ВАШІНҐТОНУ

Місцевість		Замовлення
ЧИКАҐО, Ілл.		„Самопоміч", (312) 489-0520
БАВНД БРУК, Н. Дж.	Церква-Пам'ятник (неділя, 6.30 ранку)	Братство св. Андрія P.O. Box 375, S. Bound Brook, N.J.
ГАРТФОРД, Конн.		Анна Сокольська, 524-0562 Ярослава Кукіль, 524-1759 Галина Васнчук, 246-2740
РОЧЕСТЕР, Н. Й.	Площа церкви св. Покрови (субота, 11.45 вночі)	
НЮАРК, Н. Дж.	Церква св. Івана Хрестителя (неділя, 6.30 ранку) Церква св. Покрови (неділя, 4-та ранку)	О. Труш, 688-6133 В. Сенежак, 325-3049 Л. Коленський, 374-5622 І. Хамуляк, 371-6369
КЛИФТОН, Н. Дж.	Церква св. Покрови (неділя, 4-та ранку)	І. Білоброн, 472-7654 Г. Клименко, 478-0831 В. Марущак, 546-5238 до 9-ої вечора; а від 9-11: 546-6787
КЛІВЛЕНД, Огайо		Інж. Яків Борса, 741-9939 Ред. Роман Данилевич, 886-3314 Д-р Мирослав Мичковський, 351-8723 Омелян Павлишин, 749-7346 Д-р Михайло Пап, 449-1812 Василь Пономаренко, 661-3773 Маруся Попович, 842-1993
ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.	Школа св. Володимира (неділя)	925-0553, 354-3607 Після 7-ої год. веч.
ДІТРОЙТ, Миш.	(Субота, 6-та ранку)	Редакція „Українські Вісті", 336-8291 Осип Бігун, 574-0855 Михайло Віхорек, 341-9542 Ярослав Базюк, 584-0176 Данило Березовський, в день — 366-0755, увечорі — 892-8769
ДЖЕРЗІ СИТІ, БАЙОН, Н. Дж.	6-та ранку з Джерзі Сіті (неділя)	795-0628, 656-7755
МЕЙПЛВУД, Н. Дж. (Українська Православна Ліга при парафії св. Вознесіння)		763-3932
НЮ ЙОРК, Н. Й.	Субота, 7-ма ранку Неділя, 5.30 ранку Український Народний Дім	Українська Православна Кредитівка Арка Сурма Еко

Квитки на концерт слід замовляти заздалегідь, пишучи на адресу:
Ukrainian Fraternal Association
440 Wyoming Avenue, Scranton, Pa. 18501, tel.: (717) 342-0937

„Втрачені архітектурні..."

(Закінчення зі ст. 1)

виключно 'соціяльних експериментів', — може, мовляв, навіть невдалих, але необхідних для розгортання і встановлення 'нового соціяльного порядку', реклямованого Жовтневою революцією. Ці погляди, — казала вона далі, — не відповідають дійсності. Сьогодні історичі вже дані — наукові і статистичні розвідки, нові свідчення і факти переконливо говорять, що згадана трагедія була тільки частиною пляну і тотального геноциду української нації, народовбивство протягом півтора року голодом, яке досягло 'апогею' на весні 1933 року і було найбільш видимою фазою цього канібальського пляну червоної Москви". І тут Н. Даниленко підійшла до найголовнішого — беззакидного умотивування, чому саме Український Музей і СУА робили цю виставку спочатку в Ню Йорку, відкривши її якраз рік тому, а тепер роблять її у Вашінгтоні та в інших містах, куди її — без сумніву, варт повезти для „науки людям", своїм і чужим. Бо знищення українських святинь на початку 1930-их років зовсім не було відірваним епізодом злочинности червоної Москви, а воно цілком вкладається у диявольських плянах походу проти України большевицької влади. Після штучного голоду, що забрав мільйони селянства, після передголодової облави на національну українську інтелігенцію, кидану за ґрати й розстрілювану, починаючи з 1929 року (і раніше) прийшов час для зайдів російських і іншонаціональних в Україні знищити також матеріяльні пам'ятки української духовости — перевести драконське руйнування церков, манастирів та інших історичних будівель старої, особливо козацької християнської України. Не забарилася після цього наступу на українські національні будівлі й інституції і нагінка цей раз вже на так звану українську радянську інтелігенцію, яку також почали якраз в цьому періоді масового наступу на все українське виарештовувати або примушувати постійним цькуванням відібрати собі життя. Ця фаза наступу на все справді національне українське з невеликими „відлигами" продовжується донині.

„Отже, — казала Н. Даниленко далі, — руйнування київських церков і руйнування їх по всій Україні особливо інтенсивно в 1930-их роках (що тільки частково вдалося зафіксувати на цій незвичайно цінній і унікальній у світі виставці) — це руйнування і Великий голод треба розглядати не як якісь ізольовані большевицькі експерименти, а як ланки пляну, створеного большевиками понад 60 років тому, для 'остаточної розв'язки', на цей раз 'по-комуністично-соціялістичному', українського національного питання".

Це була ланка в тому самому моторошному ланцюзі — винародовлення українського народу, як було і знищення — розстріл кількох сотень сліпих кобзарів-бандуристів злочинною большевицькою владою в початку 1930-их років.

Мова переходить на самі приміщення для виставок, і обидві пані хвалять ротонди у Вашінгтоні, які величними і прегарними інтер'єрами є добрим місцем для експонатів з УМ і для Гарвардської виставки. Ті, що мали нагоду зокрема оглядати виставку „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" в Українському Музеї цей останній рік в Ню Йорку, знають, яке глибоке й незабутнє переживання побачити її. Про виставку „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" можна багато довідатися з прегарно виданого люксусового каталогу її, з великим фото на обкладинці незабутнього собору золотоверхого Михайлівського манастиря, архітектурної пам'ятки XI століття, відбудованого й оздобленого гетьманом Іваном Мазепою. Це якраз найбільше й найтотальніше знищені були церкви, пов'язані з ім'ям цього Великого гетьмана України, майже легендарного будівничого українських святинь: знищені вони були російськими комуністами у першу черги і з намаганням навіть затерти сліди цього до того нечуваного злочину в світі. Каталог з подиву гідним умінням уклав Тит Геврик, „гість-куратор і архітект", як про нього висловлюється М. Шуст у передмові до Каталогу, дякуючи йому „за широке й ґрунтовне дослідження цього питання і за величезну пророблену ним роботу укладання каталогу й приготування виставки"...

Виставка включає також авдіо-візуальний показ висвітлення прозірок з відповідним озвученням і поясненням диктора українською мовою,на зміну згодом англійською мовою, що зорганізували Орест Федун і Юрій Денисенко. Мистецьке оформлення виставки виконав Зенон Фещак, мистецький директор музею у Філядельфії. Про всіх цих людей і більше з признанням висловлюється директор УМ М. Шуст, кажучи, що наступною виставкою в УМ буде виставка „1930-их років в Україні", куратором якої буде д-р Джеймс Мейс, згаданий вже вище знавець цього періоду в історії України з УНІҐУ.

Цікаво буде також прибулим до Вашінгтону українцям з інших міст Америки, які не бачили ще виставок, створених з приводу Українського голокосту, побачити все це, і напевно не одна українська громада виявить бажання мати в себе ці експозиції. До речі, — каже М. Шуст, — виставку з УМузею вже замовлено до Бостону, і вона мабуть теж поїде до Чикаго, Дітройту і далі у далекий світу, де є українські поселення.

Вступи на обидві виставки безкоштовні і тут будуть каталоги для відвідувачів та провідники експозицій, які все пояснюватимуть.

Після розмови з редакторами обидві представниці УМ і КГК відбули ділові наради у справі фінансування виставки з заступницею голови КГК і фінансовою референткою К-ту Уляною Дячук, головним касиром УНСоюзу.

Чи громадська...

(Закінчення зі ст. 2)

повну залю нарад Ради Безпеки ОН, відігравши перехоплену японською розвідкою розмову совєтських пілотів (цю розмову одночасно перекладали шістьма „офіційними" мовами в ОН) — правильно заявила: „Коли якийсь літак зіб'ється з дороги і залетить,то це не смертельний злочин, за який треба карати смертю усіх подорожніх". Придумана байка про те, що той корейський літак був насправді на службі американської військової розвідки, не знайшла віри ні в одної країни, ні в одної розсудливої людини. Совєтська політика намагається звузити трагедію корейського літака до „інциденту", який стосується тільки СССР і ЗСА, і скинути вину на ЗСА. Це Москві не вдалося. Змінилася міжнародна атмосфера, змінилася атмосфера і в Америці та в її союзницьких країнах. Тому тепер — конкретно — президент Реґен матиме легшу можливість дістати від Конгресу суму на дозброєння. Перемогло становище Реґена, що ЗСА не можуть односторонньо вести супроти Москви поважні відплатні засоби, бо „корейський інцидент" не є справою однієї Америки, а всього вільного світу. Реґенові, Шульцові, Киркпатрік і всьому тому гуртові, який керує американською закордонною політикою, пощастило таки переконати ввесь світ, що Совєтський Союз своїм поведенням супроти корейського літака доказав, що він є загрозою для світу. І тому куди більші шанси реалізації дістав плян розміщення американських ракет типу „Першінг" на европейському Заході.

На внутрішньому американському терені створена корейським інцидентом громадська думка скріпила політичну силу Реґена, бо замовкли всі ті ліберальні критики, які називали його палячем війни. Москва загирила торочену нею леґенду, наче б Совєтський Союз був країною, що прагне миру, а ЗСА є палячем війни. Відкинувши концепцію гострих репресій супроти СССР, Реґен наразився на критику збоку скрайніх правих, а не ліберальних кіл. Реґен вибив з рук своїх противників демагогічний аргумент, що „він веде до війни". І це облегшить йому політику і супроти Близького Сходу і Центральної Америки. Нема злого, щоб не вийшло на добре — ця стара народна мудрість і в даному випадку виправдалася,дарма що за дуже дорогу ціну — ціну 269 невинних жертв.

Дещо про...

(Закінчення зі ст. 2)

щуки в цей день відзначували це свято киданням жмені муки в повітря. Дуже можливо, — каже дальше Тиктор, — що й гуцульський Чугайстер, (а їх буває чотири) — демон, що заморює людей шаленим танком і нівечить мавок, — це є залишки народних вірувань у колишнього Стрибога.

А чи лиш це діялося, коли ще існували поганські вірування? В Святому Письмі теж подибуємо згадки про вітер. От хоч би Діянія Апостолів пише... „і повстав нечайно з неба шум, наче від надходячого буйного вітру, і наповнив увесь дім, де вони сиділи"... То знову в Матея читаємо про кінець світу... „І пішле своїх ангелів з голосною трубою і зберуть його від чотирьох вітрів, від краю неба аж до краю... А св. Петро, ідучи по воді до Христа, нагло настрашився сильного вітру і почав потопати. Але Христос подав йому руку і... вітер ущух...

Можна твердити, що вітер разом з іншими елементами клімату є запорукою існуючого життя на наші землі. Може з того і випливає цей духовий зв'язок людини з вітром.

ХОЧА ЦЕНТРИ, АЛЕ НЕ ТІ САМІ...

У статті Івана Хамуляка п.з. „Дещо про новий панель" („Свобода", ч. 174 з 14-го вересня, 1983 року) треба читати : „Новий панель молодих українських професіоналістів, який відбудеться у суботу, 24-го вересня, в Домі Української Культури у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., і який організує Товариство Українських Інженерів Америки (ТУІА), є черговою імпрезою цього Товариства..." — Ред.

Велике досягнення

(ОС) Найважливішою подією в українському Гантері було створення Центру Української Культури з ініціятиви відомого нашого композитора та громадського діяча д-ра Ігоря Соневицького. В зв'язку з тим у Ґражді при церкві св. Івана Хрестителя відбулася перша серія літніх концертів клясичної музики, що увінчалася величезним успіхом і здобула незвичайно прихильний відгук в американській пресі.

В газеті „Віндгем Джорнал" з 25-го серпня ц.р. появилася стаття під заголовком „Закінчилася успішна серія концертів", в якій між іншим написано, що „це була справжня насолода послухати молодих, але вже професійних мистців, які виконували з таким самим досвідом і запалом твори Моцарта, Бетговена, як і Косенка або Нижанківського... Можемо тільки сподіватися, що цьогорічне успішне досягнення новоснованої установи буде продовжене на наступний рік у збільшеній серії високомистецьких концертів камерної музики... Нетерпеливо чекаємо на наступний літній сезон... Браво!

І так, при допомозі стейтової аґенції та щедрої жертвенности любителів української музики, в Гантері заснувалася перша мистецька установа, що поставила собі за мету пропаґувати українську клясичну музику силами українських професійних мистців серед української і американської публіки.

ЛІДЕР ТАК ЗВАНОЇ „моральної більшости" Джеррі Фолвелл заявив у зустрічі з кореспондентами, що сальвадорська урядова армія напевно переможе марксистських партизанів, якщо ЗСА дадуть в їхні руки „відповідне знаряддя". Він, очевидно, мав на увазі модерну зброю, потрібну для ведення партизанської війни. Фолвелл висловився за дальшою підтримкою Ель Сальвадору й інших антикомуністичних рухів в Центральній Америці.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОР І. ДЛУГОШ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., помер 8-го серпня 1983 року на 66-му році життя. Нар. 1917 року в ЗСА. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Степана і Олександра, дочку Анну і 3-ох внуків. Похорон відбувся 11-го серпня 1983 року на цвинтарі Ґренд Ловн в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Памfive!

Стелла Федик, секр.

КАТЕРИНА СПЕРЛЬ, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиτі, Па., померла 9-го серпня 1983 року на 64-му році життя. Нар. 3-го травня 1919 року в Форд Сиτі. Членом УНС стала 1938 року. Залишила в смутку сестер: Ольгу, Рожу і Марію. Похорон відбувся 12-го серпня 1983 р. на цвинтарі св. Марії у Форд Сиτі, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

РОЗА СТАЖЕЦЬКА, член УНС Відд. 109-го в Бентлівілл, Па., померла 9-го серпня 1983 року на 62-му році життя. Нар. 1921 року а членом УНС стала в 1968 році. Залишила в смутку мужа Антона, дочок Карен і Ненсі і сина Павла. Похорон відбувся 12-го серпня 1983 року на цвинтарі в Манонгагал, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Управа.

ІВАН ҐІНДА, член УНС Відд. 342-го в Картереті помер на 78-му році життя. Нар. 11-го жовтня 1904 року в Картереті, Н.Дж. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Віру Юґаш і сина Івана мол. Похорон відбувся 10-го серпня 1983 року на цвинтарі Кловер Ліф у Вудбридж, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Єлисавета Погода, секр.

КСЕНЯ ДАНИЛЮК, член УНС Відд. 143-го Т-ва „Любов" в Ґрейт Медовс, Н.Дж., померла 11-го серпня 1983 року. Нар. 2-го лютого 1886 року в Україні. Членом УНС стала 1926 року. Залишила в смутку сина Миколу, дочок Катерину Храшевську, Марію Барляк і Олену. Похорон відбувся 13-го серпня 1983 року на цвинтарі Піквест Юніон в Ґрейт Медовс, Н.Дж.

Вічна Її Пам'ять!

Анна О. Мандзюк, секр.

ВАСИЛЬ ЛИСИК, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., помер 12-го серпня 1983 року на 65-му році життя. Нар. 1918 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став в 1936 році. Залишив у смутку дружину Гелену, сина Василя, доньку Джов Ен Зіґвер, три сестри, чотирох внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 15-го серпня 1983 року на Катедральному цвинтарі в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

СОФІЯ ОНУФРИК, член УНС Відд. 36-го Сестрицтва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 22-го червня 1983 року на 91-му році життя. Нар. 15-го березня 1892 року в Україні. Членом УНС стала в 1916 році. Залишила в смутку доньок: — Стеллу Касвелл і Катерину Андервуд, внуків Доротею Корран, Йосипа Лерш, 8 правнуків і 2-ох праправнуків та іншу родину. Похорон відбувся 26-го червня 1983 року на цвинтарі Айрондеквіот в Рочестері, Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!

Марія Ковальчук, секр.

ВАСИЛЬ ОНИСЬКО, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо., помер 2-го серпня 1983 року на 77-му році життя. Нар. 12-го грудня 1906 року в Порічч і, Задвірне, Україна. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Наталю Сіммс, синів — Івана і Михайла і 5-ох внуків. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Віра Напора, секр.

АНТІН МАХОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" в Форд Сиτі, Па., помер 13-го червня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 21-го липня 1915 року у Форд Сиτі. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину і сина. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії в Форд Сиτі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

НАТАЛІЯ ПРИЙМАК, член УНС Відд. 434-го Т-ва „Пласт" в Монтреалю, Кве., померла 1-го червня 1983 року на 67-му році життя. Нар. 19-го серпня 1915-го року в Україні. Членом УНС стала в 1953 році. Залишила в смутку сина Юрія, невістку Моніку і троє внуків: Івана, Наталку і Павла. Похорон відбувся 6-го червня 1983 року на цвинтарі Мавнт Роял в Монтреалі, Кве.

Вічна Її Пам'ять!

Олександра Дольницька, секр.

ВАСИЛЬ КЕРНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., помер 3-го червня 1983 року на 81-му році життя. Нар. в Старій Ропі коло Самбора, Україна. Членом УНС став 1950 року. Похорон відбувся на цвинтарі Ґренд Ловн в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ПАВЛІНА ШНАЙДЕР, членка та довголітня секретарка 148-го Відд. УНС ім. Непорочного Зачаття в Балтиморі, Мд., померла 7-го червня 1983 року на 73-му році життя. Нар. 1910 року в Порт Джервісі, Н.Й. Членом УНС стала 1935 року. Залишила в смутку сина Івана Джека та внука Кеннета; Сестер: Стеллу Бєльську, Марію Риковську, Тересу Котофську, Софію Фірак, Марґарету Корек, та братів Івана Кухтяка і Йосифа Біленького. Похорон відбувся 10-го червня 1983 року на цвинтарі Св. Хреста в Балтиморі, Мд.

Вічна Її Пам'ять!

Адам Ціздин, секр.

МИХАЙЛО С. ПОСТУПАК, член УНС Відд. 305-го в Магоні Сиτі, Па., помер 12-го червня 1983 року на 18-му році життя. Нар. 9-го квітня 1965 року в Каллдейл, Па. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку батьків Стефана і Ненсі, п'ять сестер і двох братів. Похорон відбувся 17-го червня 1983 року на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Ветерлі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Маргарета Ґентош, секр.

ЙОСИФ В. БУТРИН, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па., помер 12-го червня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 14-го листопада 1920 року. Членом УНС став в 1949 році. Залишив у смутку дочку Патрицію А. Бутрин-Ното. Похорон відбувся 14-го червня 1983 року на цвинтарі Аур Лейді оф Ґрейс в Пендел, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Пришляк, секр.

ЗБОРИ

● ВІДДІЛІВ УНС ●

НЕДІЛЯ, 25-го ВЕРЕСНЯ 1983 р.

Асторія, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по полудні в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. Проситься членів прибути, вирівняти членські вкладки, заслухати звітів Управи і обмінятися думками про громадські і союзові справи. — В. Левенець, голова, М. Хоманчук, секретар.